

.....
**ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**

**The Relationship between the Creative Leadership of School Administrators
and the Learning Organization of School under Buriram Primary Educational
Service Area Office 1**

Received: April 25, 2024

Revised: May 1, 2024

Accepted: June 27, 2024

รมย์รวินท์ ประสงค์ได*

Romrawin Prasongdai

สรรฤดี ดีปุ**

Sanrudee Deepu

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การใช้เทคโนโลยี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .914

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำสร้างสรรค์/ องค์การแห่งการเรียนรู้

* นักศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Master of Education Student Program in Educational Administration, Faculty of Education,
Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand

** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Advisor, Associate Professor Dr., Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima
Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: namwinm@gmail.com

Abstract

This research aims to study 1) the creative leadership of school administrators, 2) the learning organization of school and 3) the relationship between the creative leadership of school administrators and the learning organization of school. The study sample consisted of school administrators and teachers, totaling 338 individuals. The research utilized tools such as questionnaires with the reliability coefficient of 0.91. Statistical analysis methods including frequency distribution, percentages, means, standard deviations and Pearson correlation coefficients test. The research found as follows : 1) the creative leadership of school , is generally at a high level. When considering individual aspects, all aspects were found to be at a high level, with the highest average score in the consideration for individuality. 2) the learning organization of school, is generally at a high level. When considering individual aspects, all aspects were found to be at a high level, with the highest average score in the technology usage And 3) There is a significant positive relationship between the creative leadership of school administrators and the learning organization of school under the Buriram primary educational service area office 1, with a high level of statistical significance at the .01 level. The Pearson correlation coefficient is .914, indicating a strong positive correlation.

Keyword : Creative Leadership/ Learning Organization

บทนำ

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าที่รวดเร็วส่งผลต่อสังคมโลก และเป็นผลให้ประเทศต่าง ๆ เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาประเทศตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge - Based Society) จึงมีการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและวิธีการทำงานของคน และองค์การในสังคมใหม่ให้เป็นสังคมฐานความรู้ ประชาชนสามารถคิดสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมทั้งมีการถ่ายทอดและเชื่อมโยงความรู้ ความสามารถของตนสู่สังคมให้กว้างขวาง รวดเร็ว ในปัจจุบันองค์การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจึงพยายามผลักดันให้องค์การของตนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยใช้ความรู้ การเรียนรู้ และการจัดการความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานขององค์การ โดยการที่บุคลากรทุกระดับในองค์การ มีการสร้างผลงาน และขยายขอบเขตความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และแสดงออกทางความคิดได้อย่างอิสระ (Senge et al, 2000)

ภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะมีบทบาทสำคัญในด้านความคิดเชิงวิเคราะห์ มีวิสัยทัศน์ และเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจน มีการสร้างพันธกิจเพื่อให้องค์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ปลูกฝังวัฒนธรรม สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน กระตุ้น และส่งเสริมการใช้ความคิดเชิงสร้างสรรค์ การใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในระดับบุคคล ระดับทีม และระดับองค์กร

.....
ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาขีดความสามารถภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง จึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของโรงเรียน และเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ความสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการเรียนรู้ และขยายศักยภาพการเรียนรู้ของสมาชิกได้อย่างมีศักยภาพ ชีระ รุญเจริญ (Runcharoen, 2014: 48) หากองค์การใดผู้นำขาดซึ่งวิสัยทัศน์และมีการบริหารที่ไม่ยืดหยุ่นจะไม่สามารถสร้าง และผลักดันองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ได้เลย ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้องค์กรรอดพ้นและได้รับชัยชนะเหนือสภาพแวดล้อมที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังและความต้องการของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างเหมาะสม กรองทิพย์ นาควิชิต (Nakawichet, 2009: 8)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองเชิงจินตนาการ โดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์ต่าง ๆ และประเด็นต่าง ๆ ความเป็นผู้นำที่มีการเรียนรู้ตลอดเวลา มีทัศนคติเชิงเชิงบวกต่อโลกและต่อชีวิต เชื่อมมั่นในคุณค่าและศักยภาพของตนเองและผู้อื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักใช้วิกฤตที่เกิดขึ้นให้เป็นโอกาส ผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีไหวพริบและมีข้อมูลในเรื่องที่เป็นประเด็นปัญหา การแก้ปัญหาของผู้นำต้องอาศัยความรู้ที่จะกำหนดแนวความคิดการมีเขว้าปัญญจะช่วยให้ความคล่องแคล่วและมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่สามารถรับมือกับความขัดแย้งและความวุ่นวายได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต้องยึดถือความถูกต้อง มีพลังที่จะฟันฝ่าอุปสรรค และเป็นคนเปิดเผยตรงไปตรงมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตอบสนองความต้องการของบุคลากรในด้านความสามารถในการนำความคิดสร้างสรรค์และกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในผลักดันให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย เพ็ญภา ศรีภูธร (Sriputhorn, 2019) อีกทั้งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์แสดงถึงความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ จูงใจ ส่งเสริม แนะนำ และเป็นผู้นำในกระบวนการทำงานภายในโรงเรียน เพื่อที่จะทำให้บุคลากรสามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางในการบริหารงานและสื่อสารภายในโรงเรียน มีความสามารถในการปรับตัวและกระบวนการทำงานในโรงเรียนให้มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ได้มากขึ้น กรณ์ทิพย์ ปันก้อง (Pankong, 2016) ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการดำเนินงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสามารถปรับเปลี่ยนองค์กรให้มีคุณภาพบนพื้นฐานแห่งความเชื่อที่ว่า องค์กรหนึ่งอาจมีผู้นำได้หลายคนซึ่งแสดงบทบาทการใช้ภาวะผู้นำในลักษณะต่าง ๆ บทบาทภาวะผู้นำจึงมิได้จำเพาะเจาะจงแต่ผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้นแต่หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาคือการสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ครูและบุคลากรต่าง ๆ เพื่อเป็นช่องทางให้คนเหล่านี้ได้พัฒนาตนเองเข้าสู่การเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ยังเป็นปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ดังทัศนะของ (Hoy and Miskel, 2001: 15 - 16) ที่ว่าสถานศึกษาควรเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มากกว่าองค์การประเภทใด ๆ ขณะที่สถานศึกษาได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษใหม่นั้น สถานศึกษาจะต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ เพื่อเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้โดยการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเน้นการเรียนรู้ในลักษณะเป็นการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน สังคมทุกส่วนทั้งครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐ

.....
และเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการและทุก ๆ หน่วยงานในสังคมจะต้องเป็นผู้ร่วมมือในการสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลลัพธ์ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

บุคลากรทุกคนภายในองค์กรเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน หากบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดว่า ทุกคนมีส่วนสำคัญที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายตามที่วางไว้นั้น การปรับกระบวนการแห่งการปรับเปลี่ยนความรู้การพัฒนาตนเอง การเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในองค์กรก็จะมีส่วนสำคัญมากยิ่งขึ้น (Damnoen, Phumphonkhochasorn, Punwasuponchat and Srichan, 2021) องค์กรแห่งการเรียนรู้มิใช่เป็นการเรียนรู้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง แต่เป็นการเรียนรู้ปรับเปลี่ยนวิธีการคิดของบุคคลทั้งระบบ องค์กรแห่งการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นเป็นอย่างมากในปัจจุบันที่จะนำมาใช้การบริหารองค์กรของผู้บริหาร เพื่อสามารถนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในอนาคตและยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้กับองค์กรทั้งระบบอีกด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษาจะต้องมีการบริหารการศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนจะให้ความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรการศึกษาไปพร้อมๆ กัน แต่ปัญหาที่พบ คือ ผู้บริหารสถานศึกษายังคงมีการยึดติดกับวิธีการและแนวทางเดิม ๆ มีทักษะในการสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรภายในโรงเรียนค่อนข้างน้อย รวมไปถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการคิดนอกกรอบ การคิดสร้างสรรค์ การแสดงความคิดเห็น และการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ของบุคลากรเท่าที่ควร และการสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมยังไม่เพียงพอ บางครั้งมีการบริหารจัดการที่เคร่งครัดและไม่ยืดหยุ่นจะทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกกดดันและไม่มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และจุดเน้นที่ส่งเสริมให้องค์การมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน รวมไปถึงการที่จะเป็นองค์กรที่มีคุณภาพ และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องอาศัยการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารสถานศึกษา คือ มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ ประสาน หรือนำบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งกระตุ้นและสนับสนุนให้บุคลากรสามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์ ด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ อย่างท้าทายและสร้างสรรค์ในการบริหารองค์กรเพื่อให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้ทุกคนพร้อมที่จะเรียนรู้ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง แสวงหาสิ่งใหม่ ๆ ให้กับตนเองอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาให้มีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 (Buriram Primary Educational Service Area Office 1, 2023)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

.....
ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารให้บริหารขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ
ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่ง
การเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่
 - 1.1 การมีวิสัยทัศน์
 - 1.2 การมีความคิดสร้างสรรค์
 - 1.3 การมีจินตนาการ
 - 1.4 การมีความยืดหยุ่น
 - 1.5 การทำงานเป็นทีม
 - 1.6 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล
2. องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ได้แก่
 - 2.1 การเป็นบุคคลรอบรู้
 - 2.2 การมีแบบแผนความคิด
 - 2.3 การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน
 - 2.4 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
 - 2.5 การคิดอย่างเป็นระบบ
 - 2.6 การใช้เทคโนโลยี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

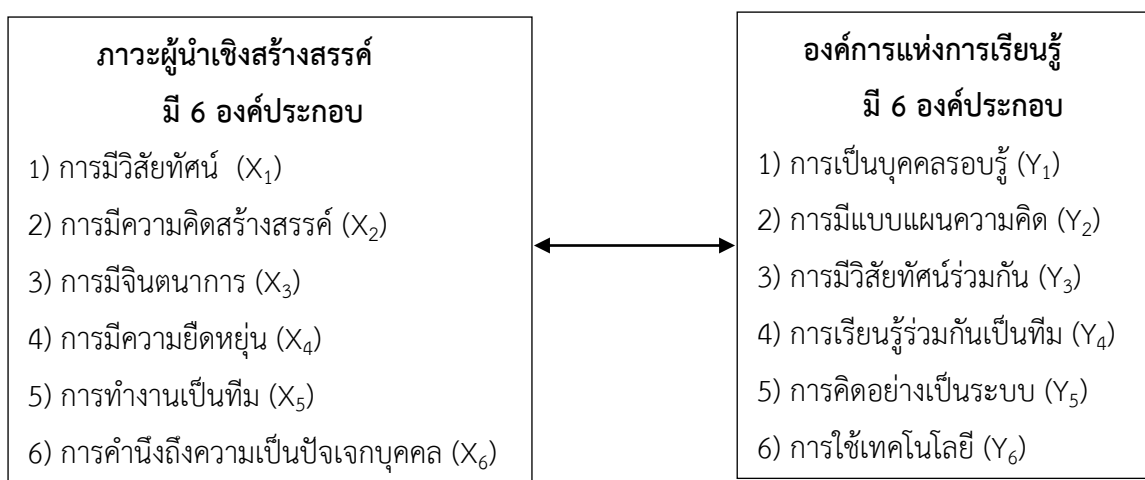
การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดโดยการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จากหน่วยงานทางการศึกษา และนักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาว
ต่างประเทศ ได้แก่ จินตนา ดีดวงพันธ์ (Deeduangphan, 2022: 41) บุณรดา ทรงบุญศาสตร์
(Songboonsat, 2559: 120) (Robinson, 2007: 45) และอัยรินทร์ สماعيل (Samaae, 2019) ได้องค์ประกอบ
ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 6 องค์ประกอบ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีความคิดสร้างสรรค์

.....

3) การมีจินตนาการ 4) การมีความยืดหยุ่น 5) การทำงานเป็นทีม และ 6) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และได้สังเคราะห์องค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ จากนักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้แก่ พัทธินันท์ พูลสวัสดิ์ (Poolsawasdi, 2015: 6 - 7), (Senge, 1990: 55) และ (Marquardt and Reynolds, 1994: 31 - 32) ได้องค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเป็นบุคคลรอบรู้ 2) การมีแบบแผนความคิด 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 5) การคิดอย่างเป็นระบบ และ 6) การใช้เทคโนโลยี ดังปรากฏในภาพ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ประชากร

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,770 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 201 คน ครู จำนวน 2,569 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 (Buriram Primary Educational Service Area Office 1, 2023)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 338 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ (Krejcie and Morgan, 1970: 607 - 610) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ครู จำนวน 313 คน กลุ่มตัวอย่าง

.....
ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของโรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการสุ่ม แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เปิดตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan จากจำนวนประชากรทั้งหมดจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน

ขั้นตอนที่ 2 จำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มย่อย ตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยการคำนวณหาสัดส่วนโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครู จำนวน 313 คน

ขั้นตอนที่ 3 จำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มย่อยตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน ประกอบด้วย อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอชำนิ และอำเภอบ้านด่านโดยการคำนวณหาสัดส่วนโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามจำนวนประชากรของแต่ละอำเภอของกลุ่มตัวอย่าง ตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 4 สุ่มกลุ่มตัวอย่างตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการสุ่มตามสะดวก ดังตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เมืองบุรีรัมย์	94	12
ลำปลายมาศ	74	9
ชำนิ	17	2
บ้านด่าน	16	2
รวม	201	25

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในสถานศึกษา จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เมืองบุรีรัมย์	1,298	158
ลำปลายมาศ	835	102
ชำนิ	225	27
บ้านด่าน	211	26
รวม	2,569	313

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ และอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การพัฒนาเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

2. กำหนดรูปแบบและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม เป็นคำถามตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert โดยนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 6 องค์ประกอบ และองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาจำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเป็นบุคคลรอบรู้ 2) การมีแบบแผนทางความคิด 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 5) การคิดอย่างเป็นระบบ และ 6) การใช้เทคโนโลยี

3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของประเด็นคำถาม โครงสร้างของเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา และแบบสอบถาม เพื่อขอคำแนะนำและทำการปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของรูปแบบ (Format) และความถูกต้องของภาษา (Wording) ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 - 1.00 จึงถือว่าผ่านเกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (Srisaadat, 2002) และนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้สมบูรณ์และเหมาะสม ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า มีค่า 1.00 ทุกข้อ ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์

5. นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

.....
(Alpha - Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครูจำนวน 313 คน และเก็บแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 338 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรจำแนกเป็นรายด้านและโดยภาพรวม แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์และหาค่าความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีวิสัยทัศน์ (X_1)	4.41	0.52	มาก
2. การมีความคิดสร้างสรรค์ (X_2)	4.25	0.58	มาก
3. การมีจินตนาการ (X_3)	4.27	0.57	มาก
4. การมีความยืดหยุ่น (X_4)	4.28	0.57	มาก
5. การทำงานเป็นทีม (X_5)	4.20	0.55	มาก
6. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_6)	4.50	0.46	มาก
ภาพรวม	4.32	0.50	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.50) และเมื่อ

.....
พิจารณาทางด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.46) รองลงมา ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.52) การมีความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.57) การมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57) การมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.58) และการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

2. องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาพรวมและรายด้าน

องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา (Y)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การเป็นบุคคลรอบรู้ (Y_1)	4.38	0.54	มาก
2. การมีแบบแผนความคิด (Y_2)	4.22	0.60	มาก
3. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Y_3)	4.28	0.55	มาก
4. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Y_4)	4.29	0.54	มาก
5. การคิดอย่างเป็นระบบ (Y_5)	4.27	0.58	มาก
6. การใช้เทคโนโลยี (Y_6)	4.48	0.46	มาก
ภาพรวม	4.32	0.49	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.46) รองลงมา ได้แก่ การเป็นบุคคลรอบรู้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.54) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.54) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.55) การคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.58) ด้านการมีแบบแผนความคิด ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยนำผลจากการวิจัยในข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Correlation Coefficient) ปรากฏผลตามตารางที่ 3

.....
**ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ
องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
โดยภาพรวมและรายด้าน**

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y
X ₁	.693**	.717**	.693**	.692**	.717**	.623**	.751**
X ₂	.752**	.890**	.840**	.845**	.868**	.688**	.884**
X ₃	.803**	.911**	.846**	.862**	.911**	.717**	.914**
X ₄	.797**	.891**	.827**	.855**	.872**	.693**	.894**
X ₅	.775**	.872**	.814**	.846**	.883**	.699**	.886**
X ₆	.605**	.665**	.635**	.612**	.667**	.496**	.667**
X	.808**	.903**	.850**	.863**	.900**	.718**	.914**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .914 และความสัมพันธ์รายคู่ โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ (X₃) กับด้านการมีแบบแผนความคิด (Y₂) และด้านการมีจินตนาการ (X₃) กับด้านการคิดอย่างเป็นระบบ (Y₅) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .911 อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือ ด้านการมีความยืดหยุ่น (X₄) กับด้านการมีแบบแผนความคิด (Y₂) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .891 อยู่ในระดับสูง และคู่ที่ต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X₆) กับด้านการใช้เทคโนโลยี (Y₆) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .496 อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยและสรุปผลการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล รองลงมา ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การมีความยืดหยุ่น การมีจินตนาการ การมีความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ ซึ่งด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็ม

.....

ศักยภาพ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ครูและบุคลากรมีคุณภาพ ซึ่งการที่ผู้บริหารมีคุณภาพ ทำที่สุดแล้วจะส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นเช่นนี้ได้ผู้บริหารจะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาครู และบุคลากรให้ได้รับโอกาสในการเรียนรู้ อบรมสัมมนา เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยการส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีโอกาสในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ที่ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ จึงมีค่าเฉลี่ยสูงสุดสอดคล้องกับแนวคิดของ (Robinson, 2007: 121) ได้กล่าวไว้ว่า การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการดูแลเอาใจใส่ในกรณีพิเศษถึงความต้องการของแต่ละบุคคลเพื่อความเติบโตในหน้าที่การงาน พัฒนาศักยภาพของผู้ตามให้สูงขึ้นทั้งยังสนับสนุนและให้โอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่ท้าทายความสามารถจนรู้สึกว่าตนเองมีค่า โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัยริน สมาแอ (Samaae, 2019: 3) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยพบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยี รองลงมา ได้แก่ การเป็นบุคคลรอบรู้ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การคิดอย่างเป็นระบบ และด้านการมีแบบแผนความคิด ตามลำดับ ซึ่งด้านการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการนำเทคโนโลยี เข้ามาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้มีนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการทำงานที่เป็นระบบ มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบโดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีการกระตุ้นให้ บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นสนใจ และใฝ่หาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ บุคลากรในสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ภายในโรงเรียนเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา จึงมีค่าเฉลี่ยสูงสุดสอดคล้องกับแนวคิดของ (Marquardt and Reynolds, 1994: 31 - 32) ได้กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยี หมายถึง มีการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนรู้ องค์การแห่งการเรียนรู้จะประยุกต์ เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง เพื่อให้มีการประมวลถ่ายทอดข้อมูลกันอย่างรวดเร็วและถูกต้อง สร้างเครือข่าย สร้างฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ

.....
ณิกัญญา สายธนู (Saitanu, 2019) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญ์นรา คนการ (Khonkarn, 2011) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .914 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษารายด้านกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งด้านการมีจินตนาการ มีความสัมพันธ์กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 1 โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์สูงที่สุด ในระดับสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .914 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา มีอิสระ และเสรีภาพทางความคิด มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่คิด สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาสร้างแนวคิดใหม่ ๆ และวิธีการใหม่ ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันภายในสถานศึกษา ท้ายที่สุดแล้วจะนำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ (Stoll, 2009) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการตอบสนองเชิงจินตนาการ (Imaginative) และการคิดไตร่ตรอง อย่างถี่ถ้วนต่อโอกาสต่าง ๆ ประเด็นต่าง ๆ อย่างท้าทาย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมอง การคิดและการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันเพื่อจะเสริมสร้างโอกาสให้กับทุกคนที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับผลการศึกษานี้ของนางสาว แลบัว (Laebua, 2023: 127 - 129) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านจินตนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการมีจินตนาการ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับสูงที่สุดและเป็นไปในทิศทางบวก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ควรให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ และทรัพยากร สำหรับการพัฒนาในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้กับผู้บริหาร

.....
สถานศึกษาและส่งเสริมการพัฒนางานขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานเป็นทีมและเป็นผู้ดำเนินการประสานให้เกิดการทำงานเป็นทีม โดยมีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างสมาชิกในทีมงานให้มีการรับฟังและเข้าใจซึ่งกันและกันในปัญหาของงานปฏิบัติที่เกิดขึ้น และการประสานงานเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเชื่อมโยงการปฏิบัติงานของหน่วยย่อยต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างราบรื่น รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้สมาชิกในทีมมีความคิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหา พัฒนางาน และกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายและดำเนิน ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการมีแบบแผนความคิด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรเข้าใจกระบวนการในการคิดวิเคราะห์จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น บนพื้นฐานความเป็นจริง รวมทั้งเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจและยอมรับในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ สร้างกรอบความคิดที่ทำให้บุคลากร มีความสามารถในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถปรับเปลี่ยนกรอบความคิด ค่านิยม และเจตคติในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ เพื่อนำพาองค์การสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมการแสดงออกอย่างมีความอิสระ และเสรีภาพทางความคิด มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่คิด โดยอยู่บนพื้นฐานความมีคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ พร้อมทั้งสนับสนุน และกระตุ้นเพื่อนครูสร้างแนวคิดใหม่ๆ และวิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยนำหลักการของกรอบความคิดแบบพัฒนาได้ หรือ Growth Mindset คือบุคลากรความเชื่อว่าตัวเองสามารถพัฒนาได้ด้วยความพยายาม ถึงแม้คนเราจะเกิดมาแตกต่างกันจากพรสวรรค์ ความถนัด ความสนใจ หรือนิสัยใจคอ แต่ทุกคนก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วย ความพยายามและประสบการณ์ เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ ควบคู่ไปกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ นำพาองค์การสู่ความสำเร็จสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ครอบคลุมองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

Reference

- Buriram Primary Educational Service Area Office 1 . (2023). **Educational Information of BuriRam 1** . [Online]. Retrieved October 31, 2022, from <https://www.brm1.go.th/>. (inThai)
- Damnoen, P. S., Phumphongkhochasorn, P., Punwasuponchat, N. and Srichan, P. W. (2021). “The Development of Learning Management Design Models in Compulsory Subjects of the Master of Education Program in Educational Administration Innovation in Order to Enhance the Characteristics of Learners According to the Needs of the Professional Education Institution Administrators”. **Journal of Physiotherapy and Rehabilitation Turkish** 32(3): 20459 – 20466.
- Deeduangphan, J. (2022). **Creative Leadership Qualities of School Administrators Affecting the Organization as a Learning Institution of Schools under Mukdahan Secondary Education Area Office**. Master of Education Thesis Program in Educational Administration Faculty of Education Sakon Nakhon Rajabhat University. (in Thai)
- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (2001). **Educational Administration: Theory Research and Practice**. 6th ed. New York: McGraw-Hill.
- Khonkarn, K. (2011). **The Relationship between Culture and Learning Organization of Lamchabang Municipal School, Sriracha District, Chonburi Province**. Master of Education Thesis Program in Educational Administration Faculty of Education Burapha University. (in Thai)
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). “Determining Sampling Size for Research Activities”. **Journal of Education and Psychological Measurement** 30(3): 607-610.
- Laebua, N. (2023). “ The Relationship between Creative Leadership Qualities of School Administrators and School Effectiveness in Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office District 1” . **Journal of Education, Mahasarakham University** 17(1): 127-129. (in Thai)
- Marquardt, M. J. and Reynolds, A. (1994). **The Global Learning Organization**. New York : IRWIN.
- Nakawichet, K. (2009). **Creative Leadership Qualities for Education**. Bangkok: Theerasarn Publisher. (in Thai)
- Pankong, P. (2016). **Creative Leadership Qualities of School Administrators under the Supervision under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3**. Master

.....
of Education Thesis Program in Educational Administration Faculty of Education
Burapha University. (in Thai)

Poolsawasdi, P. (2015). **The Influence of Change Leadership Qualities of School Administrators on Organizational Learning of Schools under Nakhon Sawan Secondary Educational Service Area Office 42**. Master of Education Thesis Program in Educational Administration Faculty of Education Nakhon Sawan Rajabhat University. (in Thai)

Robinson, K. (2007). **The Principles of Creative Leadership**. New York: McGraw-Hill.

Runcharoen, T. (2014). **Professionalism in Organizing and Managing Education in the Educational Reform era (Revised edition) Reform Round 2 and External Evaluation Round 3**. 8th ed. Bangkok: Kaowfang Limited. (in Thai)

Saitanu, N. (2019). “ The Relationship between the Competency of School Administrators and the Learning Organization of Schools under the Nakhon Ratchasima Primary Education Area Office 5 ” . **Journal of Arts and Science Research Chaiyaphum Rajabhat University** 7(1): 102. (in Thai)

Samaae, A. (2019). **Studying the Creative Leadership Qualities of School Administrators under Yala Primary Education Area Office 3**. Master of Education Thesis Program in Educational Administration Faculty of Education Hat Yai University. (in Thai)

Senge, P. M., Mc Cabe, C. N., Lucas, T., Smith, B., Dutton, J. and Kleinner, A. (2000). **Schools that Learn: A Fifth Discipline Field Book for Educators, Parents, and Everyone who Cares about Education**. New York: Doubleday.

Senge, P. (1990). **The Fifth Discipline: The Age and Practice of the Learning Organization**. London: Century Business.

Songboonsat. B. (2016). **The Development of Creative Leadership Enhancement Program for School Administrators under the Educational Service Area Office Secondary Education Area 24**. Master of Education Thesis Program in Educational Administration Faculty of Education Mahasarakham University. (in Thai)

Sriputhorn, P. (2019). **The Study of Creative Leadership Qualities of Basic School Administrators under the Supervision of the Primary Educational Service Area Office in Rayong**. Master of Education Thesis Program in Educational Administration Faculty of Education Rambhai barni Rajabhat University. (in Thai)

Srisaadat, B. (2002). **Preliminary Research**. 7th ed. Bangkok: Suwiryasarn. (in Thai)

.....
Stoll, L. (2009). “Creative Leadership Teams”. *Journal of Management in Education* 23(1):
12-18.